

TORAH OHR • PARSHAS ZACHOR • MAAMAR 1

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך וגו'

« Souviens-toi de ce
qu'Amalek t'a fait en chemin »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/parshas-zachor/1/

1 זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך וגו'. הנה כתיב מלחמה לה' בעמלק מדר דר שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק.

« Souviens-toi de ce qu'Amalek t'a fait en chemin », etc. Or, il est écrit : « D.ieu est en guerre contre Amalek de génération en génération » : car le Nom n'est pas entier et le Trône n'est pas entier tant que la descendance d'Amalek n'a pas été effacée.

ומלחמה זו היא בכל דור ודור בבחי' כל נפש מישראל. כי הנה בכל דור ודור ובכל יום ויום חייב אדם לראות א"ע [את עצמו] כאלו יצא ממצרים.

Et cette guerre a lieu dans chaque génération, au niveau de chaque âme d'Israël. Car, dans chaque génération et chaque jour, l'homme est tenu de se considérer comme s'il était sorti d'Égypte.

2 ולכן מזכירין יציאת מצרים בכל יום בוקר וערב. שבחי' יציאת מצרים הוא בכל נפש מישראל בכל יום ואחר יצ"מ [יציאת מצרים] עומדי [עומדת] לנגדו מלחמי' [מלחמת] עמלק

C'est pourquoi nous rappelons la sortie d'Égypte chaque jour, matin et soir : car le niveau de la sortie d'Égypte se trouve chaque jour dans chaque âme d'Israël, et, après la sortie d'Égypte, la guerre contre Amalek se dresse devant lui,

כמ"ש אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרי' [ממצרים] וכתי' [וכתיב] אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים:

comme il est écrit : « Ce qu'Amalek t'a fait en chemin, lorsque vous êtes sortis d'Égypte » ; et il est écrit : « comment il s'en est pris à lui en chemin, lorsqu'il montait d'Égypte. »

3 וביאור ענין זה הנה כנסת ישראל שהיא מקור כל נשמות ישראל נק' בשם לבי.

L'explication de cette notion est la suivante : l'Assemblée d'Israël (Knesset Israël), qui est la source de toutes les âmes d'Israël, est appelée « Mon cœur ».

כמ"ש לבבתי אחותי כלה שכמו שהלב הוא משכן וכלי קבול לרוח החיים העיקרי שמקור החיים וכללותו נמשך אל הלב אל תוכו ומתוכו מתפשט בכל הגוף.

Comme il est écrit : « Tu as ravi mon cœur, ma sœur, ma fiancée. » De même que le cœur est le lieu de résidence et le réceptacle de l'esprit de vie essentiel, puisque la source de la vie et son expression générale et collective (klalus) sont attirées vers le cœur, en son sein, puis se répandent de son intérieur dans tout le corps,

4 ובו ועל ידו סובב הולך רוח החיים בכל הגוף כי החיות רצוא ושוב. כך מקור נשמות ישראל נקי בשם כנסת ישראל.

et en lui et par son intermédiaire, l'esprit de vie circule dans tout le corps, car la force vitale est «en courant et en revenant»; de même, la source des âmes d'Israël est appelée du nom de Knesset Israël,

על שם הקבוץ והכניסה שמתקבץ ומתאסף לתוכה עיקר החיות וההשפעה מבחי' ישראל דלעילא בחי' כי שרית עם אלהים וגו'

en raison du rassemblement et de l'entrée (kenissa), car c'est en elle que sont rassemblés et réunis la force vitale essentielle et le flux provenant du niveau d'«Israël» d'en haut, le niveau de «car tu as lutté avec Elokim», etc.,

היא בחי' הארת שם הוי"ה שלמעלה מבחי' אלהים כמ"ש ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וגו': ce qui est le niveau de l'illumination du Nom Havaya, qui se situe au-dessus du niveau d'Elokim, comme il est écrit: «Et, au-dessus de la forme du trône, une forme semblable à l'apparence d'un homme», etc.

5 והנה בכל נשמה בפרט היא היא נקודת הלב ממש שבכל נפש מישראל שבטבעה היא כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו ית'.

Or, en chaque âme en particulier, c'est précisément le point du cœur qui se trouve dans chaque âme d'Israël et qui, par nature, est comme une flamme s'élevant d'elle-même pour s'attacher à Lui, béni soit-Il.

והיא היא בחי' עצמות הנפש ומהותה שיסודתה בהררי קדש חלק אלוה ממעל ממש. וכל חפצה ותשוקתה ליבטל וליכלל באור הוי"ה וממנה מתפשטות כחות הנפש שכל ומדות כו'.

C'est l'essence même de l'âme, sa nature profonde, dont le fondement est «sur les montagnes saintes», véritablement «une parcelle de D.ieu là-haut». Tout son désir et toute son aspiration sont de s'annuler et de s'intégrer dans la lumière de Havaya. C'est d'elle que se déploient les facultés de l'âme : l'intellect et les attributs émotionnels (midot), etc.,

עד שמתפשטת במחשבה דבור ומעשה שהם בחי' לבושין שאינן ממהות הנפש כנודע. וגם השכל ומדות שהם ממהות הנפש הם מתלבשין בלבושי השכל ומדות שבנפש הבהמית שמנוגה טוב ורע כו'.

jusqu'à se déployer dans la pensée, la parole et l'action, qui sont des vêtements ne relevant pas de la nature de l'âme, comme on le sait. L'intellect et les attributs émotionnels eux aussi, qui relèvent de la nature de l'âme, sont revêtus des vêtements de l'intellect et des attributs émotionnels de l'âme animale, qui provient de Nogah, où se mêlent le bien et le mal, etc.

6 והנה בחי' נקודה זו של עצמות הנפש ומהותה הגם שהיא שוה בכל נפש מישראל מ"מ אינה מתגלה בשוה.

Or, ce point de l'essence et de l'être de l'âme, bien qu'il soit égal dans chaque âme d'Israël, ne se révèle néanmoins pas de manière égale.

אך על כל איזה גילוי שיהיה נאמר לבבתי באחת מעיניך כלומר אפי' [אפילו] באחת מאיזה בחי' המתגלית בכל נפש

Mais à propos de toute révélation, quelle qu'elle soit, il est dit : «Tu as ravi Mon cœur par l'un de tes yeux» ; c'est-à-dire, même par un seul des aspects qui se révèlent dans chaque âme.

כי מוכרח הוא להיות איזה גילוי הארה בכל נפש וגילוי זה הוא משרש הנפש שהיא בחי' לב. ולכן נאמר לבבתי וגו'.

Car il faut nécessairement qu'une certaine révélation de lumière se produise dans chaque âme, et cette révélation provient de la racine de l'âme, qui est le niveau du cœur. C'est pourquoi il est dit : «Tu as ravi Mon cœur», etc.

7 והנה ענין גלות מצרים הוא שהיה אז גילוי בחי' נקודת הלב בגלות שהיא בחי' קטנות בחי' אמונה לבדה.

Or, l'exil d'Égypte signifie que la révélation du point du cœur était alors en exil, dans un état de petitesse (katnout), le niveau de la foi seule.

וכמ"ש ויאמן העם וישראל מאמינים בני מאמינים. אך אח"כ כתיב אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה שהיא הרחבת הדעת.

Comme il est écrit : « Le peuple crut » ; et : « Israël est croyant, fils de croyants. » Mais ensuite, il est écrit : « Je vous ferai monter de la détresse d'Égypte vers un bon et vaste pays », ce qui désigne l'élargissement de Daat (connaissance).

8 וכמ"ש וידעתם כי אני ה' שבהתרחבות הדעת תהיה הרחבת גילוי נקודה זו ביתר שאת שתתלהב ותתלהט נקודת לבו עד שתתגלה ותתפשט בכל כחות הנפש בבחי' פנימיות.

Comme il est écrit : « Et vous saurez que Je suis D.ieu » : par l'élargissement de Daat (connaissance), la révélation de ce point s'élargira avec une force accrue, si bien que le point de son cœur s'embrasera et brûlera jusqu'à se révéler et se répandre dans toutes les facultés de l'âme, au niveau de la dimension intérieure (pnimiyout).

משא"כ באמונה לכדה אינה אלא בחינת מקיף והרחבת הדעת הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל המאריך באחד כו'.

En revanche, la foi seule n'est qu'au niveau du makif (englobant). L'élargissement de Daat correspond à ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné : « Celui qui prolonge [le mot] E'had (Un)... », etc.

דהיינו להאריך ולהרחיב בדעתו ובעומק לבו עד מקום שיד שכלו ותבונתו מגעת איך שאני הוי"ה לא שניתי ממש כמו קודם בריאת העולם.

C'est-à-dire prolonger et élargir sa réflexion en Daat et au plus profond de son cœur, aussi loin que peuvent atteindre son intelligence et sa compréhension : comment « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé », véritablement, tout comme avant la création du monde.

כי גם עתה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד כי כולא קמיה כלא ממש חשיבי כי רק הודו וזיוו של שמו לבדו מאיר על הארץ ושמים כו'.

Car, même maintenant, « dans les cieux en haut et sur la terre en bas, il n'y a rien d'autre », puisque « tout est véritablement considéré comme néant devant Lui », car seul l'éclat et le rayonnement de Son Nom éclairent la terre et les cieux, etc.

9 ואי לזאת הכל בטלים אצלו ית' ואליו תכסוף נפש כל חי והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול וכו'

C'est pourquoi tout est annulé devant Lui, béni soit-Il, et l'âme de tout être vivant aspire à Lui, tandis que « les Ofanim et les 'Hayot hakodech, dans un grand tumulte », etc.

וכל מה שיאריך בזה וכיוצא בזה ברוחב ובעומק בעיני שכלו ולבבו יבין שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר בלתי לה' לבדו

Et plus il s'attardera longuement sur cela et sur des sujets semblables, avec ampleur et profondeur, aux yeux de son intellect, [plus] son cœur comprendra qu'il ne doit avoir aucun autre désir ni aucune autre volonté que pour D.ieu seul,

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ רק אליו לבדו תכסוף נפשו לדבקה בו ית'.

comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. » Son âme n'aspire-ra qu'à Lui seul, pour s'attacher à Lui, béni soit-Il.

10 ועי"ז ואהבת את הוי"ה שיהא אלהיך בכל לבבך. פי' שיהא הלב משכן וכלי קבול ממולא מבחינת גילוי הוי"ה.

Et par là : « Tu aimeras Havaya » — qu'Il soit « ton Dieu » — « de tout ton cœur ». C'est-à-dire que le cœur soit une demeure et un réceptacle rempli de la révélation de Havaya,

שיהא שורה ומתגלה בקרב איש ולב עמוק בהתלהבות והתלהטות רשפי אש עזה ולעמוד נגד כל מונע ולהפקיר א"ע [את עצמו] ולהשליך נפשו ורצונו שמנפש הבהמית מנגד רק ישים אליו לבו מנקודת פנימיותו.

qu'Il réside et se révèle « au-dedans de l'homme et dans un cœur profond », dans une ardeur et un embrasement de « flammes de feu » intenses ; et que l'on se dresse contre tout obstacle, que l'on se donne soi-même et que l'on rejette son âme et sa volonté issues de l'âme animale, pour ne tourner son cœur que vers Lui, du plus profond de son être.

11 וזהו בחי' כנסת ישראל דלעילא כי ישראל דלעילא היא בחי' הוי"ה וכנס"י [וכנסת ישראל] היא המקבלת וכנסת לתוכה החיות וההשפעה מבחי' זו כו'.

Et tel est le niveau de la Knesset Israël d'en haut. Car « Israël » d'en haut est le niveau de Havaya, tandis que la Knesset Israël est celle qui reçoit et rassemble en elle la force vitale et le flux provenant de ce niveau, etc.

ובכל נפשך שיהא גילוי זה בכל כחות והתפשטות הנפש בכל ג' מיני לכושין מחשבה דבור ומעשה.

« Et de toute ton âme » : que cette révélation soit présente dans toutes les forces et les extensions de l'âme, dans ses trois sortes de vêtements : la pensée, la parole et l'action.

12 והיינו ע"י התלבשות מחשבה עליונה במחשבתו כו' ודבור בדבור כו'. וכמ"ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מי שאנכי מצוך כו' ודברת בם בשבתך וכו'

C'est-à-dire par l'enveloppement de la pensée supérieure dans sa pensée, etc., et de la parole dans sa parole, etc. Comme il est écrit : « Et ces paroles que Je » — Moi, Qui Je suis — « te prescrais », etc., « et tu en parleras lorsque tu seras assis », etc.

בם ממש שתהא מחשבה עליונה ודבור עליון מלובשים ממש בתוך מחשבתו ודבורו והגם כי לא מחשבותי מחשבותיכם כתיב ואיך תהיה מלובשת ממש מחשבה במחשבה כו'.

« En elles », littéralement : que la pensée supérieure et la parole supérieure soient véritablement enveloppées dans sa pensée et dans sa parole. Et bien qu'il soit écrit : « Car Mes pensées ne sont pas vos pensées », comment donc une pensée peut-elle être véritablement enveloppée dans une autre pensée, etc. ?

אך סיפא דקרא ולא דרכיכם דרכי. כלומר אימתי כי לא מחשבותי כו' בזמן שלא דרכיכם דרכי.

Mais la fin du verset [dit] : « et vos voies ne sont pas Mes voies ». C'est-à-dire : quand est-ce que « Mes pensées ne sont pas », etc. ? Lorsque « vos voies ne sont pas Mes voies ».

אבל כשדרכיכם דרכי דהיינו ע"י שישים אל לבו בהתבוננות והעמקת הדעת בה' אחד כו' שזו היא דרך הוי"ה והמשכת גילוי ה' אחד בואהבת הנה ע"י תהיינה גם המשכת מחשבותי במחשבותיכם בהתלבשות מחשבה במחשבה כו'.

Mais lorsque vos voies sont Mes voies, c'est-à-dire lorsqu'il prend à cœur, par la contemplation et l'approfondissement de Daat, « D.ieu est Un », etc. — ce qui constitue la voie de Havaya et la révélation de « D.ieu est Un » jusque dans « Et tu aimeras » — alors, par cela, Mes pensées seront elles aussi introduites dans vos pensées, par l'enveloppement d'une pensée dans une autre, etc.

13 והנה עיקר גילוי זה של נקודת הלב בקי"ש [בקריאת שמע] ושיהיה גילוי הוי"ה אחד בלבו הוא ואהבת את

הוי"ה שיהיה גילוי בחי' אהבה בתענוגים

Or, l'essence de cette révélation du point du cœur dans le Chéma, et de la révélation de « Havaya est Un » dans son cœur, réside dans « Tu aimeras Havaya » : que se révèle le niveau de « l'amour dans les délices » (ahava beta-anougim),

שהיא אהבה עליונה העולה על כולנה להתענג על הוי"ה וכו'. כמ"ש בזהר אכלתי יערי עם דבשי בקי"ש

[בקריאת שמע].

qui est l'amour suprême, supérieur à tous les autres : se délecter en Havaya, etc. Comme il est écrit dans le Zohar : « J'ai mangé mon rayon de miel avec mon miel » : dans le Chéma.

14 ודבשי היינו מתיקות ותענוג כי מאחר שיהיה גילוי הוי"ה אחד בלבו שאין עוד מלבדו ואין חיים אחרים ותענוג אחר כלל רק כי הוא חייך שהוא מקור החיים ומקור התענוגים.

« Mon miel » désigne la douceur et le plaisir. Car dès lors que se révèle dans son cœur « Havaya est Un », que « rien n'existe en dehors de Lui », il n'y a absolument aucune autre vie ni aucun autre plaisir, mais seulement « car Il est ta vie » : Il est la source de la vie et la source des plaisirs.

15 ולזאת תהיה אהבתו להוי"ה כאדם האוהב את חייו ממש שאהבה זו היא מעצמות הנפש. כך תהיה אהבת ה' תקועה בלבו.

C'est pourquoi son amour pour Havaya sera comme celui d'un homme qui aime sa vie même, car cet amour procède de l'essence de l'âme. Ainsi l'amour de D.ieu sera-t-il fermement ancré dans son cœur.

ולזאת יתענג על ה' מקור התענוגים ושש ושמה בעבודתו כי קרבת אלהים טוב לו. וכמ"ש טעמו וראו כי טוב ה'.

C'est pourquoi il trouvera son plaisir en D.ieu, source des délices, et sera joyeux et se réjouira dans Son service, car «la proximité de D.ieu est bonne» pour lui. Comme il est écrit : «Goûtez et voyez que D.ieu est bon.»

וזהו אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש דהיינו שיהי' [שיהיה] דבש בחי' אכלתי יערי עם דבשי בקיום הקי"ש [הקריאת שמע] בגילוי הוי"ה אחד ואהבת אהבה בתענוגי ע"י ארץ טובה ורחבה היא הרחבת הדעת כו':

Et c'est là [le sens de] «vers une bonne et vaste terre, vers une terre ruisselant de lait et de miel» : c'est-à-dire qu'il y ait du «miel», le niveau de «J'ai mangé mon rayon de miel avec mon miel», dans l'accomplissement du Chéma, avec la révélation de «Havaya est Un» et de «Tu aimeras», dans un amour empreint de plaisir, grâce à une «bonne et vaste terre», qui est l'élargissement de Daat, etc.

16 אך כיצד יגיע אדם לבחי' גילוי בחי' זו מאחר שהיה תחלה בבחי' גלות מצרים שנקודת הלב היא

Mais comment une personne parviendra-t-elle à la révélation de ce niveau, puisqu'au départ elle se trouvait dans l'état de l'exil d'Égypte, où le point du cœur est

בבחי' קטנות ומסותרת ומכוסה בלבושי הנפש הבהמית למשוך אחר חיי הגוף ותענוגיו שהם הם היו אצלו חיים ותענוגים גמורים כל חד לפום מאי דידע בנפשיה.

dans un état de petitesse, caché et recouvert par les vêtements de l'âme animale, qui l'entraînent vers la vie du corps et ses plaisirs, lesquels représentaient pour elle une vie et un plaisir véritables, chacun selon ce qu'il connaît de lui-même ?

17 ואיך יהפך לבו מן הקצה אל הקצה ומן ההפך אל ההפך לגמרי להיות אהבת ה' תקועה בלבו כחייו ממש.

Et comment son cœur se transformera-t-il d'un extrême à l'autre, d'un opposé à son contraire, totalement, au point que l'amour de D.ieu soit fermement ancré dans son cœur comme sa vie même ?

הנה על זה נאמר ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף שלא נסעו ממצרים מיד לארץ ישראל אלא דרך המדבר.

À ce sujet, il est dit : « Et D.ieu fit faire au peuple un détour par le chemin du désert, vers la mer des Roseaux » : ils ne partirent pas d'Égypte directement vers la Terre d'Israël, mais passèrent par le désert.

18 וכתוב לכתך אחרי במדבר שבחי' המדבר הוא בחינת אחרי ה'. והענין כי הנה יש בקדושה בחי' פנים ואחור.

Et il est écrit : « ta marche à Ma suite dans le désert » : le niveau du désert est celui de « l'après D.ieu » (a'haré). L'explication est qu'il existe dans la sainteté un aspect de face et un aspect de dos (panim et a'hor).

כמ"ש וראית את אחורי וגו'. וכתוב מגילה עפה כתובה פנים ואחור וגו'. וכנודע ליודעי חן שיש שמות שהן בבחי' אחוריים והם שמות דקדושה.

Comme il est écrit : « Et tu verras Mon dos », etc. Et il est écrit : « un rouleau volant, écrit au recto et au verso », etc. Et, comme le savent ceux qui sont versés dans la sagesse cachée (yodé 'hen), certains Noms se trouvent au niveau de l'a'horayim (le dos) ; ce sont des Noms saints.

19 וכך יש כנפש האלהית פנים ואחור. פנים הוא בחי' פנימיות הלב ששורה ומתגלה בו בחי' הוי"ה אחד בגילוי ממש שזהו חיותו וקיומו והוא הוא שעשועיו ותענוגיו וחדות ה' ממש היא מעוזו.

De même, l'âme divine possède un avant et un arrière. L'avant est la dimension intérieure du cœur, où « Havaya est Un » réside et se révèle effectivement, de sorte que cela constitue sa vie et son existence ; c'est là même sa joie et son délice, et « la joie de D.ieu » est véritablement « sa force ».

20 ובחי' אחור הוא שאינו מתגלה בו כל כך בבחי' חיות ותענוג רק שהוא מכריח וכופה את לבו להטות לכבו אליו יתברך ולאהבה אותו.

Et le « dos » désigne l'état où la vitalité et le plaisir ne se révèlent pas tellement en lui ; il ne fait que contraindre et forcer son cœur à incliner son cœur vers Lui, béni soit-Il, et à L'aimer.

וזהו לעשותה לאהבה שהיא אהבה העשויה בלב ע"י התבוננות ג"כ שמתבונן ומעמיק דעת בה' אחד ואיך שהוא חיי החיים ומקור התענוגים אשר ע"כ יאתה כו'.

Et c'est là le sens de « pour le faire, afin d'aimer » : il s'agit d'un amour qui est façonné dans le cœur, également par la contemplation ; il contemple et approfondit [sa] Daat dans « D.ieu est Un », et dans le fait qu'Il est la Vie de toute vie et la source des délices, de sorte qu'il convient donc, etc.

21 ואעפ"כ [ואף על פי כן] לא מפני זה תהיה אהבה זו לבדה ממלא כל תוכיות הלב שלא להיות שום חפץ ורצון אחר כלל

Néanmoins, cela ne signifie pas que cet amour, à lui seul, remplira tout l'intérieur du cœur, au point qu'il n'y ait absolument aucun autre désir ni aucune autre volonté ;

אלא שאהבה זו היא המושלת בלב ע"י המוח השליט על הלב שליט דוקא והוא בחי' אתכפייא סטרא אחרא ולא בחי' אתהפכא כנ"ל.

mais cet amour règne dans le cœur par l'intermédiaire de l'intellect qui gouverne le cœur — il le gouverne, précisément. C'est le niveau de la soumission (iskafya) de la sitra a'hra (l'autre côté), et non celui de la transformation (is'hap'ha), comme mentionné plus haut.

22 והמשכיל יבין שיש בזה כמה מדרגות זו למעלה מזו. דהיינו שהגם שיעורר את האהבה בלבו עד שתחפץ באמת להתפשט מלבושי נוגה להיות בכל לבבך ובכל נפשך התלכשות מחשבה במחשבה כנ"ל.

Celui qui comprend discernera qu'il y a en cela plusieurs niveaux, l'un au-dessus de l'autre. Autrement dit, bien qu'il puisse éveiller l'amour dans son cœur jusqu'à ce que celui-ci désire véritablement se dépouiller des vêtements de Nogah, afin qu'il y ait « de tout ton cœur et de toute ton âme », l'enveloppement d'une pensée dans une pensée, comme mentionné plus haut,

עם כל זה עדיין לא נתפשטה מלבושי נוגה לגמרי למאוס ברע רק שע"י התבוננות השכל מכריח ומחייב את הנפש לצאת מנרתקה עד שלבושי נוגה הם

néanmoins, elle ne s'est pas encore entièrement dépouillée des vêtements de Nogah, au point de mépriser le mal. C'est seulement par la contemplation de l'intellect qu'il contraint et oblige l'âme à sortir de son fourreau, jusqu'à ce que les vêtements de Nogah soient,

אצלו בעת ההיא בבחי' שינה שהרע כפוף ובטל אצלו ונקי' בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב באהבה הטבעית שבשרש נפשו. וביצר הרע לאתכפיא סט"א [סטרא אחרא] כו'.

pour lui, à ce moment-là, dans un état de sommeil, si bien que le mal est soumis et annulé en lui. C'est ce que l'on appelle « de tout ton cœur : avec tes deux penchants » : « avec le bon penchant », grâce à l'amour naturel qui se trouve à la racine de son âme, « et avec le mauvais penchant », afin de soumettre (iskafya) la sitra a'hra, etc.

אבל עדיין אינו בבחי' לאתהפכא חשוכא לנהורא כנ"ל. דהיינו שאין לו אלא לב א' כו'.

Mais il n'est pas encore au niveau de la transformation des ténèbres en lumière (is'hapcha), comme mentionné plus haut, c'est-à-dire qu'il n'a qu'un seul cœur, etc.

23 והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כן אין בלבנו אלא וכו'

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que les tribus dirent à Yaakov : « De même que dans ton cœur il n'y a que l'Unique, de même dans notre cœur il n'y a que... », etc.

כי יעקב הוא ישראל שהוא בחי' ומדרגה העליונה שאין לו אלא לב אחד ומתענג על הוי"ה כנ"ל.

Car Yaakov, c'est Israël, qui est le niveau et le rang supérieurs : il n'a qu'un seul cœur et se délecte en Havaya, comme indiqué plus haut.

24 וכך השבטים שהם כללות הנשמות עד סוף כל הדורות גם בחי' הבינונים שהם למטה ממדרגה זו אעפ"כ [אף על פי כן] אין בלבנו אלא אחד.

Ainsi, les tribus, qui représentent l'ensemble des âmes jusqu'à la fin de toutes les générations, y compris le niveau des beinonim (les personnes intermédiaires), qui se situent en dessous de ce niveau, peuvent néanmoins dire : « Dans notre cœur, il n'y a qu'Un ».

והיינו בחינת אתכפייא שעייז נעשה ג"כ גילוי הוי"ה אחד בכל לבבך ובכל נפשך והתלבשות מחשבה במחשבה כנ"ל.

Il s'agit du niveau de l'itkafia (soumission), par lequel se produit également la révélation de « Ha-vaya est Un », « de tout ton cœur et de toute ton âme », ainsi que l'enveloppement de la pensée dans la pensée, comme indiqué plus haut.

25 והיא היא הדרך שיבור לו האדם להתבונן בעומק שכלו ותבונתו בה' אחד כפי אשר תוכל נפשו שאת שעייז יכוף ויטה

Et telle est précisément la voie que l'homme doit choisir pour lui-même : contempler, au plus profond de son intelligence et de sa compréhension, que « D.ieu est Un », dans la mesure où son âme peut le supporter, afin que, par là, il fléchisse et incline

לבבו לאהבה את ה' ולעמוד נגד כל מונע בשבירת התאוות ובכבישתן על ידי המוח השולט על הלב לאכפייז [לאכפייא] סט"א [סטרא אחרא] ומזה יעלה ויבא לבחי' אתהפכא כנ"ל.

son cœur à aimer D.ieu et à tenir tête à tout obstacle, en brisant ses désirs et en les maîtrisant au moyen de l'intellect qui gouverne le cœur, afin de soumettre (iskafya) la sitra a'hra. De là, il s'élèvera et parviendra au niveau de la transformation (is'hapcha), comme mentionné plus haut.

26 ויהיה גלוי פנימיות נקודת הלב ויאר ה' פניו וגו'. וזהו ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך וגו' שמבחי' אחוריים דקדושה נמשך לאדם שיהא לו דרך ומבוא לגלוי הוי' בפנימיות

Et la dimension intérieure du point du cœur se révélera, et « D.ieu fera rayonner Son visage », etc. Et tel est [le sens de] « Tes oreilles entendront une parole derrière toi, disant : "Voici le chemin" », etc. : du niveau de l'akhorayim (l'arrière) de la sainteté découle pour l'homme une voie et un accès à la révélation de Havaya dans la dimension intérieure.

ולכן נקי ק"ש [קריאת שמע] קבלת עול מלכות שמים עול דוקא שהוא בחי' אתכפיי' [אתכפייא] ובחי' אחרי הי' ילכו כאריה ישאג וגו':

C'est pourquoi le Chéma est appelé « l'acceptation du joug (kabbalat ol) du Royaume des Cieux » : un « joug », précisément, qui correspond au niveau de l'itkafya (soumission), et au niveau de « Ils marcheront derrière D.ieu ; Il rugira comme un lion », etc.

27 והנה עול זה הוא קבלת מדת מלכותו ית' מלכות שמים. כי הנה נודע כי אין מלך בלא עם עוממות כו'. ואין זה אלא כמ"ש להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו.

Or, ce joug est l'acceptation de l'attribut de Sa souveraineté, qu'Il soit béni — Mal'hout —, la royauté des Cieux. Car il est connu qu'« il n'y a pas de roi sans peuple (am) » : [am, comme] omémot (« assombri »), etc. Et cela n'est que conformément à ce qui est écrit : « Faire connaître aux fils de l'homme Ses hauts faits (guevourotav) et la gloire de la splendeur de Sa royauté. »

שלהיות כבוד הדר מלכותו הן הן גבורותיו וצמצומים רבים ועצומים להעלים ולהסתיר אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שיהיה נראה דבר יש ונפרד ועם עוממות כו' כדי שיהי' [שיהיה] שמו נקי מלך עליהם

Car, pour qu'il y ait « la gloire de la splendeur de Sa royauté », il faut précisément « Ses hauts faits » : de nombreuses contractions puissantes, afin de voiler et de dissimuler la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, de sorte qu'une chose paraisse exister et être séparée (yech), et qu'il y ait un peuple assombri, etc., afin que Son Nom soit appelé Roi sur eux,

כי באמת כולא קמיה כלא חשיב ואתערותא דלעילא זו צריך להיות באתערותא דלתתא ג"כ בחי' צמצומים והסתלקות והן הם בחי' גבורת האדם להתגבר נגד כל מונע בסור מרע ולא תתורו אחרי לבבכם עוצם עיניו וגו'

car, en vérité, tout est considéré comme rien devant Lui. Et cet éveil d'en haut doit passer par un éveil d'en bas qui soit lui aussi du niveau des contractions et du retrait ; tels sont les aspects de la force de l'homme (Guevoura), qui consiste à surmonter tout obstacle, en « s'écartant du mal », en « ne vous égarant pas à la suite de votre cœur », en « fermant les yeux », etc.,

ובועשה טוב אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחד ונקי עובד אלהים מפני אחת היתירה על הרגילות כו'. וע"י זה מקיים שום תשים עליך מלך וגו':

et, pour ce qui est de « faire le bien » : « celui qui révise son chapitre cent fois n'est pas comparable à celui qui le révise » « cent une fois », et il est appelé « celui qui sert D.ieu » en raison de cette fois supplémentaire, au-delà de son habitude, etc. Par cela, il accomplit : « Tu établiras certainement un roi sur toi », etc.

28 והנה ע"י כל זה נעשה השם שלם והכסא שלם. כי הנה השם הוא בחי' הוי"ה ב"ה

Or, par tout cela, le Nom devient entier et le Trône devient entier. Car le Nom est le niveau de Havaya, béni soit-Il,

דהיינו י"ה הוא למעלה מן ההשתלשלות ונקי' עלמא דאתכסיי חכים ולא בחכמה ידיעא מבין ולא כו'.
י"ה הוא בחי' עלמא דאתגליי. כי הוא"ו היא המשכה להיות ה"א שהוא עלמא דאתגליי.

c'est-à-dire que youd-hé se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtal-chelout) et est appelé le « monde caché » (alma de'iskasya), « sage, mais non d'une sagesse connue ; comprenant, mais non », etc. Vav-hé est le niveau du « monde révélé » (alma de'isgalya), car le vav est un prolongement qui devient le hé, lequel est le monde révélé.

29 והנה כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה' שמה שהוא מלא את השמים ואת הארץ הוא נאם ה'

Or, il est écrit : « Les cieux et la terre, Je les remplis, dit D.ieu » : ce par quoi Il remplit les cieux et la terre est la « parole (neoum) de D.ieu »,

שהוא בחי' דבר ה'. וזהו ע"י אתערותא דלתתא את ה' האמרת אתה עשית אותו אומר כנ"ל.

qui est le niveau de la parole de D.ieu. Cela se produit par un éveil d'en bas : « Tu as déclaré D.ieu (he'emarta) » — tu as fait de Lui Celui qui parle (omer), comme mentionné plus haut.

30 והיינו ע"י גילוי הוי"ה אחד בכל לבבך ובכל נפשך התלבשות מחשבה כו'. והוא גלוי הוי"ה למטה בלב

כמו למעלה במוח כי מתחלה היה המוח שליט על הלב על דייקא.

Cela se fait par la révélation de « Havaya est Un », « de tout ton cœur et de toute ton âme », par l'enveloppement de la pensée, etc. C'est la révélation de Havaya ici-bas, dans le cœur, comme en haut, dans l'intellect. Car, au début, l'intellect dominait le cœur — « sur », précisément ;

ואח"כ מתפשט ויורד הדעת שבמוח אל פנימיות הלב ותוכיות להיות תוכו ותוך תוכו ופנימיותו רצוף
אהבה לה' לבדו בחי' אתהפכא כו'

puis, par la suite, le Daat qui se trouve dans l'intellect se répand et descend dans la dimension intérieure du cœur et dans son intimité, de sorte que son intériorité, le plus profond de son intimité et sa dimension intérieure soient « incrustés d'amour » pour D.ieu seul : le niveau de la transformation (it'hap'ha), etc.

ובאתערותא זו דלתתא אתערותא דלעילא שם י"ה שיורד ומתפשט מהעלם אל הגילוי לעלמין דאתגלייא הנמשכים מבחי' ו"ה וזהו השם שלם.

Et par cet éveil d'en bas [vient] un éveil d'en haut : le Nom Yah (yod-hé) descend et se répand, passant du retrait à la révélation, vers les mondes révélés (almin de'itgalia), qui procèdent du niveau du vav-hé. C'est là «le Nom est complet».

31 וענין הכסא שלם הוא בחי' כסא מלכותו שום תשים עליך מלך כו'. וכמ"ש מושיב מלכים לכסא. וכתוב וישב ה' מלך לעולם כנ"ל.

Et le sens de «le Trône est entier» est le niveau du trône de Sa royauté : «Tu établiras certainement un roi sur toi», etc. Comme il est écrit : «Il fait asseoir les rois sur le trône»; et il est écrit : «Et D.ieu siège en Roi pour toujours», comme mentionné plus haut.

ובחי' ישיבה כלפי מעלה היא בחי' השפלה והורדה ממדרגה למדרגה כמו שע"י ישיבת האדם בגשמיות ע"ד משל משפיל אחוריו כנ"ל.

Et «s'asseoir», lorsqu'il est dit de Celui qui est en haut, désigne le niveau de l'abaissement et de la descente d'un degré à l'autre, tout comme, par exemple, lorsqu'une personne s'assoit physiquement, elle abaisse son dos, comme mentionné plus haut.

כך הוא בחי' ירידת והמשכת גלוי הוי"ה לבחי' אחוריים ע"י שכופה לכו כנ"ל. וקיום כל מצות המלך שהם גשמיות ונק' בשם בחי' אחוריים

Il en va de même du niveau de la descente et de la diffusion de la révélation de Havaya vers le niveau de l'arrière, par le fait qu'il contraint son cœur, comme mentionné plus haut; et de l'accomplissement de toutes les mitsvot du Roi, qui sont matérielles et sont désignées sous le nom de niveau de l'arrière,

וכמ"ש מגילה ע"פ כתובה פנים ואחור וגו'. ואעפ"כ [ואף על פי כן] הן הם רמ"ח אברין דמלכא כאדם האוחז בחבירו באחד מאבריו ומושכו וממשיכו כנ"ל:

comme il est écrit : «un rouleau volant, écrit au recto et au verso», etc. Et pourtant, ce sont les 248 membres du Roi, comme une personne qui saisit son prochain par l'un de ses membres, le tire et l'entraîne avec elle, comme mentionné plus haut.

32 אך הנה זה לעומת זה עשה אלקים שיש פנים ואחור בקליפה ג"כ כמו בקדושה וניקתם ואחיזתם באחוריים דקדושה.

Mais «D.ieu a fait l'un en face de l'autre»: il y a aussi un devant et un derrière dans la kelipa (l'écorce), comme dans la sainteté, et sa nourriture et son emprise proviennent de l'arrière (achorayim) de la sainteté.

והנה ראשית גוים עמלק שהוא בחי' עורף דקליפה. ולכן נק' עמלק ע"ם מל"ק שמליקה מן העורף.

Or, «Amalek est le premier des peuples»: il correspond au niveau de la nuque (oref) de la kelipa. C'est pourquoi il est appelé Amalek: am malak («un peuple qui mord»), car la melika (morsure) se fait à partir de la nuque.

33 וביאור הענין כי מעלת ישראל כי עם קשה עורף הוא שלכן בקש משה וסלחת שהם מבחי' עורף דקדושה שיש להם התגברות בחי' אחרי הוי"ה ילכו

L'explication est la suivante : la vertu d'Israël est d'être « un peuple à la nuque raide ». C'est pourquoi Moché demanda : « Et Tu pardonneras », car ils relèvent de la nuque de sainteté : ils ont la force de prévaloir, du niveau de « Ils marcheront après Havaya »,

שיכולים לכופ' את הלב בשבירת התאוות וכבישתן ולעמוד נגד כל מונע בהתגברות ובחוזק ונק' בחי' עורף שהעורף הוא המחבר ומקשר המוחין שבראש להיות להם התפשטות

car ils peuvent contraindre le cœur, briser les désirs et les réprimer, et tenir tête à tout obstacle avec force et fermeté. C'est ce qu'on appelle le niveau de la nuque, car la nuque relie et rattache l'intellect (mo'hin) de la tête, afin qu'il puisse s'étendre

בגוף שעיי"ז נמשך אל הלב להטות לבב האיש ולהפכו מן ההפוך אל ההפוך לגמרי מאחר שמגילוי בחי' אחרי ה' יבא אח"כ לגילוי בחי' פנימיות כו'

dans le corps ; ainsi, par ce moyen, il se prolonge jusqu'au cœur, pour incliner le cœur de l'homme et le transformer entièrement, d'un extrême à l'autre. En effet, après la révélation du niveau de « après D.ieu », il parviendra ensuite à la révélation du niveau intérieur, etc.

וזה לעומת זה הוא בחי' עמלק הוא עורף הקשה שבקליפה דהיינו שגם אם לבבו יבין בעבודת ה' שכך יאתה כו'

À l'opposé de cela se trouve le niveau d'Amalek, la nuque dure de kelipa : autrement dit, même si son cœur comprend, au sujet du service de D.ieu, qu'il convient d'agir ainsi, etc.,

לא די שאינו מכריח את לבו לכופו ולהטותו לאהבת ה' אלא אף גם זאת שעושה ההפוך לגמרי. וזהו ויזנב בך כל הנחשלים אחריו דייקא בחי' אחוריים דקדושה.

non seulement il ne contraint pas son cœur, ne le force pas et ne l'incline pas vers l'amour de D.ieu, mais, de plus, il fait exactement le contraire. C'est là le sens de : « Il frappa à l'arrière-garde, tous les traînards derrière toi » — « derrière toi » précisément, c'est-à-dire le niveau des aspects arrière de sainteté.

34 והנה זו היא רק בחי' חוצפה בלי טעם ובלי דעת שעושה ההפוך מן הדעת וזהו לשון עמלק ע"ם מל"ק

Or, il ne s'agit que d'un niveau d'insolence sans raison ni Daat (connaissance), qui agit à l'inverse de la connaissance. C'est là le sens du mot Amalek : am malak,

שהוא בחי' מליקה וכריתה ממול העורף דקדושה שהוא המכרית ומפסיק הקשר וההתחברות שבין הראש ומוחין להתפשטותם בלב.

c'est-à-dire le niveau de la morsure et de la coupure « à l'opposé de la nuque » de la sainteté, car il tranche et interrompt le lien et la connexion entre la tête et l'intellect (mo'hin), d'une part, et leur prolongement dans le cœur, d'autre part.

35 וכך היה עמלק שידע וראה את כל הנסים שנעשו לישראל ואעפ"כ [ואף על פי כן] מלאו לבו לגשת אתם למלחמה.

Ainsi en fut-il d'Amalek : il connaissait et avait vu tous les miracles qui avaient été accomplis pour Israël, et pourtant « son cœur l'enhardit » à s'avancer contre eux pour les combattre.

משא"כ פרעה אמר לא ידעתי את ה' ובמופתים היה לב פרעה נכנע לולי כי ה' אמר

Il n'en fut pas ainsi pour Pharaon : il dit : « Je ne connais pas D.ieu », et, devant les prodiges, le cœur de Pharaon aurait cédé, si D.ieu n'avait dit :

כי אני הכבדתי את לבו וזה היה עונשו כו' כמבואר בספרים. וכן כל העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] הקליפות מסתירים ומכסים מהם קדושת ה' מפני שמשוקעים בקליפות ההם.

« Car c'est Moi qui ai endurci son cœur » ; et cela fut son châtement, etc., comme l'expliquent les livres. Il en va de même pour tous ceux qui adorent les astres et les constellations : les kelipot cachent et recouvrent à leurs yeux la sainteté de D.ieu, car ils sont plongés dans ces kelipot.

אבל ראשית גוים עמלק וזרעו של עמלק פ"י הזריעה שלו שזרעה בישראל להיות להם בחי' זו

Mais « Amalek est le premier des peuples », et « la semence d'Amalek » désigne ce qu'il a semé en Israël, afin qu'ils aient ce trait,

וצריך להיות מלחמה בעמלק מדור דור שבכל דור יש בחי' יציאת מצרים וצריך ללכת תחלה בבחי' אחרי ה'.

et il faut faire la guerre à Amalek « de génération en génération », car, à chaque génération, il y a le niveau de la sortie d'Égypte, et il faut d'abord avancer selon la modalité de « derrière D.ieu ».

36 והנה בזמן הגלות שההילוך הוא בבחי' אחרי ה' כתיב מזה אמחה את זכר עמלק. מלחמה להוי"ה

בעמלק שלא לאדם המלחמה שיוכל לכבושו שיהי' [שיהיה] גילוי והתפעלות פנימית נקודת הלב

Or, au temps de l'exil, lorsque la marche se fait selon l'aspect de « l'après D.ieu », il est écrit : « J'effacerai assurément la mémoire d'Amalek. » « Havaya est en guerre contre Amalek » : la guerre n'appartient pas à l'homme, qui pourrait le vaincre et susciter ainsi le dévoilement et l'éveil de la dimension intérieure du point du cœur,

אלא לה' המלחמה ואין כח האדם אלא ביגיעת הנפש בהתבוננות בה' אחד כפי אשר תוכל נפשו שאת ויבקש רחמים מה' שאותה אנו מבקשים בכל תפלת שמ"ע [שמונה עשרה] ברוך אתה וכו' ברוך אתה כו' כנודע.

mais « la guerre appartient à D.ieu ». La force de l'homme réside uniquement dans l'effort de l'âme, dans la contemplation de « D.ieu est Un » dans la mesure où son âme peut le supporter, ainsi que dans la demande de miséricorde à D.ieu ; c'est en effet ce que nous Lui demandons dans chaque prière de la Chemoné Esré : « Béni sois-Tu », etc., « Béni sois-Tu », etc., comme on le sait.

אך והיה בהניח כו' בארץ כו'. דהיינו כשיגיע לבחי' ארץ טובה ורחבה וחלב ודבש בחי' אהבה בתענוגים אזי תמחה מעצמך את זכר עמלק ולא תשכח.

Mais « lorsqu'Il accordera le repos », etc., « dans le pays », etc. : c'est-à-dire lorsqu'il atteindra le niveau d'« un bon pays, vaste », ainsi que celui du « lait et du miel », qui correspond à l'amour dans les délices, alors, de vous-même, « vous effacerez la mémoire d'Amalek » et « vous n'oublierez pas ».

שלא יהיה בבחי' שכחה שהיא בחי' אחוריים כו' ואין יניקתם ואחיזתם אלא בבחי' אחוריים. וכמ"ש כל הנחשלים אחריו וגו'.

[C'est-à-dire] qu'il n'y ait pas l'état d'oubli, qui relève de l'aspect de l'arrière, etc. ; leur nourriture et leur emprise ne se trouvent que dans cet aspect de l'arrière. Comme il est écrit: «tous les traîneurs derrière toi», etc.

והיינו בדרך בצאתכם ממצרים דייקא. משא"כ בהניח ה' אלהיך לך מכל אויבך מסביב בארץ וגו' שהוא בחינת פנימיות:

Et cela se rapporte précisément au «chemin, lorsque vous sortiez d'Égypte». Il en va autrement lorsque «D.ieu, ton D.ieu, t'aura accordé le repos face à tous tes ennemis alentour, dans le pays», etc., ce qui relève de la dimension intérieure.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/parshas-zachor/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak